

Hemodialysekatheter

informatie voor patiënten

INLEIDING	4
SOORTEN HEMODIALYSEKATHETER	5
Tijdelijke hemodialysekatheter	
Getunnelde of definitieve hemodialysekatheter	
MOGELIJKE COMPLICATIES EN ONDERZOEKEN	7
HOE DRAAG IK ZORG VOOR MIJN KATHETER	8
VRAGEN?	9

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naam:

Adres:

Tel.:

Soort katheter:

Plaats katheter:

Datum aanleg:

INFORMATIE ZIEKENHUIS

Naam ziekenhuis: UZ Leuven

Adres: Herestraat 49
3000 Leuven

Tel. algemeen: 016 33 22 11

Tel. niercentrum: 016 34 46 53 of 016 34 07 03

Het niercentrum is van maandag tot en met zaterdag rechtstreeks te bereiken van 7.00 tot 18.40 uur. Buiten deze uren kan u in het geval van problemen terecht op de spoedgevallendienst.

BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS

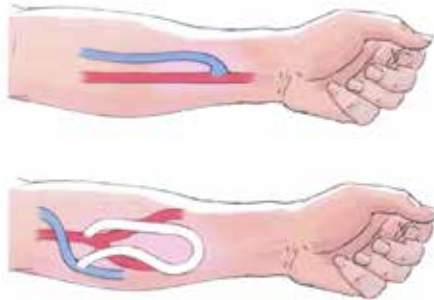
Algemeen noodnummer: 112

Huisarts:

Bij nierfalen heeft de patiënt een behandeling nodig die de functies van de nier overneemt. Eén van deze nierfunctievervangende behandelingen is hemodialyse. Hierbij wordt het bloed gezuiverd door een kunstnier. Voor deze behandeling is een toegangsweg tot de bloedbaan nodig. Er zijn drie mogelijke toegangswegen naar de bloedvaten: de arterioveneuze fistel (AV-fistel), de kunststofgreffe en de hemodialysekatheter.

Indien mogelijk heeft een lichaamseigen AV-fistel de voorkeur. Anders is een AV-fistel in kunststof of een hemodialysekatheter een goed alternatief. Elk heeft zijn eigen voor- en nadelen.

Voor meer informatie over de AV-fistel en de kunststofgreffe zie brochure 'AV-fistel' ¹.

SOORTEN HEMODIALYSEKATHETERS

TIJDELIJKE HEMODIALYSEKATHETER

Wanneer dialyse nodig is, maar er nog geen toegang tot de bloedbaan beschikbaar is, kan een tijdelijke hemodialysekatheter geplaatst worden.

Een katheter is een kunststof buisje met twee openingen: één om het bloed naar de kunstnier te laten stromen en één om het bloed terug te geven. Deze wordt onder lokale verdoving geplaatst in de halsader (jugulaire katheter) of in de liesader (femorale katheter).

→ Het voordeel van een hemodialysekatheter is dat deze onmiddellijk bruikbaar is. Het nadeel is dat het een tijdelijke oplossing is, die na enkele weken weer moet worden verwijderd.

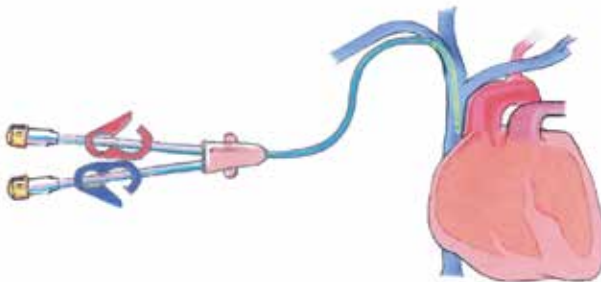
GETUNNELDE OF DEFINITIEVE HEMODIALYSEKATHETER

Wanneer een AV-fistel niet mogelijk is, wordt een definitieve hemodialysekatheter geplaatst. De plaatsing gebeurt onder lokale verdoving, op de afdeling interventionele radiologie.

Het verschil met een tijdelijke hemodialysekatheter is dat de getunnelde hemodialysekatheter enkele centimeters onderhuids wordt geleid tot in het bloedvat. Zo groeit de katheter na enkele weken in het onderhuidse weefsel vast. Dit zorgt voor een verminderde kans op infectie en een betere fixatie van de katheter. De katheter bevindt zich in de ader achter het sleutelbeen. Deze katheter kan onmiddellijk gebruikt worden.

Na plaatsing van de katheter wordt er steeds een foto (RX thorax) gemaakt van de borstkas om de locatie van de katheter te evalueren.

→ De getunnelde hemodialysekatheter wordt gemakkelijk en snel geplaatst en kan onmiddellijk worden gebruikt. Eenmaal geplaatst kan deze vaak verscheidene jaren gebruikt worden.

MOGELIJKE COMPLICATIES EN ONDERZOEKEN

- 1 Omdat een katheter een lichaamsvreemd voorwerp is, is de kans op **infectie** beduidend groter in vergelijking met een AV-fistel. In het geval van een infectie kan antibiotica worden gegeven en zal de katheter eventueel verwijderd moeten worden.
- 2 Minder voorkomende complicaties zijn: **afgeknikte katheter**, **slechte positionering** van het katheteruiteinde in de bloedbaan en **bloeding** ter hoogte van de insteekplaats.
- 3 In de katheter kan zich een **klonter** (trombus) vormen. Deze wordt opgelost door het inspuiten van een klonteroplossend product of trombolyticum: Actosolv®. Deze toediening gebeurt in het niercentrum en duurt ongeveer een half uur.
- 4 Een ander probleem is het risico op vernauwing (**stenose**) of verstopping (**trombose**) van de bloedvaten.

Bij katheterproblemen kan er een onderzoek met contrastvloeistof gebeuren. De katheter kan **geherpositioneerd** worden, er kan een **nieuwe katheter op dezelfde locatie** geplaatst worden of er kan een **nieuwe katheter geplaatst worden op een andere locatie**.

HOE DRAAG IK ZORG VOOR MIJN KATHETER?

- X Hou het verband tussen twee dialyses goed afgesloten.
- X Hou het verband intact: krab niet aan het verband en laat het niet nat worden.
- X Neem geen douches.
- X Als u toch wil douchen, kan u in het niercentrum een ondoordringbaar verband vragen. Is het verband toch vochtig geworden, laat het dan zo snel mogelijk vervangen door een verpleegkundige of arts.
- X Zwemmen is niet mogelijk met een katheter.
- X De katheter is onmisbaar voor uw dialyse en moet ter plaatse blijven.
- X De katheter mag niet gebruikt worden voor andere doeleinden dan dialyse. Enkel op doktersadvies kan een uitzondering gemaakt worden.
- X De afsluitdopjes (Q-syte®) moeten steeds op de katheter blijven en mogen enkel verwijderd worden door de dialyseverpleegkundigen.
- X De klemmen moeten altijd gesloten blijven. Als de klem open is, sluit hem dan onmiddellijk.
- X Als een afsluitdopje loskomt of verwijderd is, bestaat er een risico op infectie of luchtaspiratie in de bloedbaan. Sluit daarom de katheterklem onmiddellijk en verwittig zo snel mogelijk het niercentrum. Indien dit niet mogelijk is, ga dan naar de spoedgevallendienst.

- ✘ Als de katheter een gat of lek vertoont of er komt een katheter-deel los, zorg dan dat de klem gesloten is boven de plaats waar het probleem zich voordoet. U hebt onmiddellijk hulp nodig om ernstige gevolgen te voorkomen.

Neem contact op met het niercentrum in volgende gevallen:

- nabloeden van de katheter na plaatsing
- pijnklachten ter hoogte van de insteekopening
- temperatuursverhoging
- verplaatsing van de katheter
- lekkage met verlies van vocht of bloed

VRAGEN?

Bij vragen kan u altijd terecht bij de medewerkers van het niercentrum. Zij staan klaar om vragen te beantwoorden en problemen op te lossen en zij zorgen voor een goede opvolging.

© augustus 2016 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door de dienst nefrologie in samenwerking met de dienst communicatie.

Met dank aan Fresenius Medical Care voor de illustraties.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700786.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

Als patiënt
kunt u uw afspraken,
facturen en persoonlijke
gegevens ook online
raadplegen via **mynexuz**.
Surf naar www.mynexuz.be
voor meer informatie.

